

Læsestilundersøgelsen™ (LSU™)

Tekstrapport

Hvad er en læsestil?

En persons læsestil er hans eller hendes specielle læringsstil vedrørende læsning.

Læsestilundersøgelsen™ (LSU™) i tekstform afdækker, hvorledes personens evne til at lære at læse påvirkes af personens (a) måde at forarbejde information, (b) perceptuelle styrkesider, (c) fysiologiske behov, samt (d) læsemiljø.

Ikke alene har hvert menneske en individuel og unik læsestil, men enhver læsemetode, strategi og ethvert hjælpemiddel til læsning fordrer særlige styrkesider og præferencer hos eleven med hensyn til læsestilen.

Hvad afdækker Læsestilundersøgelsen™?

Læsestilundersøgelsen™, eller LSU™, afdækker en persons læringsstil, mens læsningen finder sted. Når eleverne har besvaret LSU spørgeskemaet, fremkommer LSU online-programmet med en LSU tekstrapport, der identificerer elevernes læsestil og anbefaler egnede læsemetoder, læsestrategier og læsematerialer.

Eftersom de vigtigste læsestilelementer er “holistiske og analytiske tendenser” samt “perceptuelle styrkesider”, vil disse blive indgående beskrevet og gennemgået i rapporten.

Forskningen bag læsestile er tilgængelig på www.dlsi.dk/ www.nrsi/research.com

Læsestilundersøgelsen™ (LSU™)

Tekstrapport

Navn Søren Bruun **Køn** Dreng **Klasse** 7.a **Dato** 16.8.2009
Lærer Fru Aabrandt

SAMMENFATTET RAPPORT

Søren Bruun har stærkt holistiske tendenser og moderat analytiske tendenser. For at opnå størst mulige læsefremskridt bør Søren arbejde med læsematerialer, som han er dybt engageret i.

Søren har minimalt auditive styrkesider og minimalt visuelle styrkesider. Denne kombination øger risikoen for, at han ikke lærer at læse, med mindre de korrekte læsemetoder, læsematerialer og strategier bruges vedvarende og ofte. Brugen af Farvede Læsetransparenter™ for at formindske mulige symptomer på visuel dysleksi er af afgørende betydning for Søren.

Sørens minimalt auditive styrkesider gør ham ikke velegnet til intensiv og/eller længerevarende fonemundervisning. Læsemetoder, der matcher Sørens styrkesider med hensyn til læsestilen omfatter: Fernalds metode, bøger indlæst efter Carbo-metoden™, samt metoder, der gør brug af rollemodeller. (Alle disse metoder er detaljeret beskrevet i denne rapport).

Søren har gode taktile og kinæstetiske styrkesider. Disse styrkesider bør inddrages til støtte for Sørens læseindlæring. Aktiviteter, der matcher Sørens styrkesider, er beskrevet i denne rapport.

1. HOLISTISKE OG ANALYTISKE TENDENSER

Søren har stærkt holistiske tendenser

Stærkt holistiske elever har en tendens til at være yderst intuitive, spontane og kreative. De nyder sædvanligvis og lærer bedst ved hjælp af historier og humor. De har ofte brug for at se “det store billede” og for at forstå et emne i sin helhed, før de lærer detaljerne. For at yde deres bedste, har disse elever behov for at opleve et følelsesmæssigt bånd til de anvendte læsematerialer.

Skønt smag og behag inden for læsning spænder vidt, nyder stærkt holistiske elever ofte historier med humor, spænding, action, mystik, forbløffende facts, eventyr, fantasy, science fiction og lignende.

Anbefalede undervisningsstrategier:

- Sørg for at give Søren læsematerialer af høj interesseværdi for ham.
- Introducer nye emner med en oversigt, billedmaterialer, dramatik, eller personlige oplevelser; gå derefter i detaljer.
- Forbind læsning med virkelighedens verden ved brug af blade, aviser og fjernsyn
Lad ham mødes med andre elever for at diskutere, more sig og udveksle læseinteresser.
- Inddrag brugen af konkrete materialer i træningen af læsefærdigheder.
- Begræns brugen af udførlige arbejdsark.

Søren har moderat analytiske tendenser.

Stærkt analytiske personer baserer mange beslutninger på logik. De synes om veletablerede, konsekvente, retfærdige regler samt feedback. De er ofte grundige, punktlige, gode til at planlægge og foretrækker generelt at koncentrere sig om én opgave ad gangen.

Sørens svar på LSU spørgeskemaet indikerer, at han har moderat analytiske tendenser og derfor har visse karakteristiske træk fra stærkt analytiske elever i en modereret form.

Anbefalede undervisningsstrategier:

Moderat analytiske elever nyder generelt at læse en vis mængde faglitteratur om emner, der interesserer dem. De responderer godt på undervisning, der er moderat analytisk med konsekvente regler, der afhængig af omstændighederne administreres på en fleksibel og samtidig retfærdig måde. De har også gavn af informationer, der præsenteres trin-for-trin, samt af fremadrettet planlægning.

2. PERCEPTUELLE STYRKESIDER

Søren har minimalt auditive styrkesider.

Elever med stærkt auditive styrkesider lærer og husker, det de hører, og har de fornødne auditive evner til at lære fonemer. Sørens besvarelser på LSU spørgeskemaet indikerer, at han har minimalt auditive styrkesider. Søren svarer, at han bliver nervøs og har svært ved at udtale ordene, huske bogstavernes lyde, udtale nye ord, huske udtaleregler og opfatte mundtlige beskeder.

Anbefalede undervisningsstrategier:

Sørens minimalt auditive styrkesider gør, at fonemundervisning ikke er velegnet til ham. Fonemundervisning forudsætter gode til fremragende auditive styrkesider hos eleven og vil sandsynligvis gøre læseindlæringsprocessen vanskelig og stressende for ham. Små mængder af fonemundervisning i korte perioder kunne være gavnlige for Søren. Følg jævnlige op på Sørens fremskridt. Hvis selv små mængder af fonemer giver ham problemer eller stress, overvej da at ændre, minimere eller fjerne fonemundervisning i en periode. Sørens læseprogram bør afbalanceres, således at det indbefatter frilæsning samt andre læsemetoder, der passer til hans læsestil.

Særlige tiltag for Søren:

- Forsøg med udtalet træning sammen med Søren, helst på tomandshånd.
- Gennemgå blot nogle få vigtige fonemregler.
- Lav skriftlige instruktioner til arbejdet; udlevér dem til Søren.
- Kræv ikke, at Søren skal udtale ordene, mens han læser.
- Skriv nøgleord på tavlen i løbet af undervisningen.

Søren har minimalt visuelle styrkesider.

Elever med stærkt visuelle styrkesider lærer og husker det, de ser, og de har de fornødne visuelle evner til at lære ved hjælp af visuelle læsemetoder.

Sørens svar på LSU spørgeskemaet indikerer, at han har minimalt visuelle styrkesider.

Søren svarer, at han bytter om på bogstaver som “b” og “d”, forbytter ord, der ser ens ud, bytter om på bogstaverne, når han skriver et ord, har svært ved at huske vanskelige ord, som han har set nogle få gange, synes, det er svært at skrive af fra tavlen, og farer vild på siden, når han læser. Disse symptomer indikerer, at Søren ikke opfatter trykt tekst korrekt, og at han kan have visuel dysleksi.

Anbefalede undervisningsstrategier:

Sørens minimalt visuelle styrkesider gør, at stærkt visuelle læsemetoder, såsom ordbilledmetoden, ikke er velegnet til ham. Der findes imidlertid læsemetoder, der kan hjælpe Søren med at lære at læse. Disse metoder er opregnet og beskrevet i slutningen af denne rapport.

Særlige tiltag for Søren:

- Skriv med kursiv for at begrænse Sørens ombytning af bogstaver såsom “b” og “d”
- Anvend, om muligt, læsematerialer med lettere forstørret og enkel skrift.
- Tilbyd ordtræning gennem mange sanser.
- Brug mørke markere på white boards.
- Begræns afskrift fra tavlen; udlevér opgaverne i skriftlig form.
- Tillad Søren at benytte pegekort, når han læser.
- Forsøg med en Farvet Læsetransparent™ over teksten.

Dette gøres ved at placere forskellige Farvede Læsetransparenter™ over en tekstsider, én ad gangen. Hvis en bestemt farve “virker”, viser det sig ved, at elevens visuelle opfattelse øjeblikkeligt forbedres. Farvede læsetransparenter hjælper imidlertid ikke alle personer med symptomer på visuel dysleksi.

Yderligere information fås på www.dlsi.dk/dyslexiacure.com

Søren har gode taktile styrkesider.

Mennesker med gode taktile styrkesider er bedre i stand til at huske og forstå, hvad de hører og ser, når deres hænder berører og tager fat på noget. Når en elev med taktile styrkesider fx spiller et konkret læsespil, hjælper den taktile stimulation ved at berøre spillebrikkerne, mens han ser på dem, ham med at lære ordet på spillebrikkerne. På

samme måde kan elever med taktile styrkesider bedre forstå og huske undervisningen, når de skribler, tegner, tager notater, berører eller har ting i hænderne, mens de lytter. Generelt gælder det, at jo stærkere den taktile stimulation er, jo stærkere er prægningen.

Anbefalede undervisningsstrategier:

Motivér Søren til at lære ord gennem skrive- og berøringsaktiviteter, såsom at følge læste ord med pegefingern, skrive på computer, skrive på en tavle, berøre ord, som er fremstillet af ler, fremstille konkrete læsespil, og skrive ord i sand eller i rå ris, der er hældt ud i en bakke. Lad, om muligt, Søren skrive med sammenhængende skrift, således at han oplever et “flow” af ord, når han skriver.

Søren har gode kinæstetiske styrkesider.

Mennesker med fremragende kinæstetiske styrkesider har en tendens til at huske det, de hører og ser, når de er i fysisk bevægelse. Eksempelvis kan fysisk udfoldelse eller det at mime en historie forbedre hukommelsen og forståelsen af historien hos en elev med kinæstetiske styrkesider. Når elever med kinæstetiske styrkesider bevæger sig, er de mere tilbøjelige til at huske og forstå det, de ser, hører og berører.

Anbefalede undervisningsstrategier:

For Sørenes vedkommende kan det i høj grad hjælpe ham med at huske og lære, når han er i bevægelse, bruger en motionscykel eller bygger noget. Andre aktiviteter, der hjælper kinæstetiske elever med lettere at lære, er: At fremføre handlingen i en historie, efter at have læst den, at mime ord og fraser, at udtale bogstaverne i et ord ved hvert hop af en bold og at fremstille praktiske spil.

Bemærk: Elever med stærkt kinæstetiske styrkesider har en tendens til at holde af historier med mange billeder, bevægelse, action, spænding, overraskelser, eventyr og lignende.

3. OPTIMALE LÆSEMILJØ (Lyd, Lys, Møblement)

Hjerneforskning fortæller os, at elever lettere lærer at læse og er mere tilbøjelige til at forbinde læsning med nydelse, når de kan slappe af i de omgivelser, de befinder sig i. Når Søren læser, fortrækker han ikke at lytte til musik eller høre snak i baggrunden, han kan læse i såvel klart som blødt lys, og han foretrækker et læsested med en afslappet indretning.

Anbefalede undervisningsstrategier:

De følgende strategier er designet til at give et afslappet læsemiljø, reducere stress og gøre Søren i stand til at koncentrere sig om at nyde og forstå det, han læser. Tilbyd, om muligt, følgende miljømæssige indretning:

Et stille læseområde med høreværn for at udelukke støj, stærk eller blød belysning, og uformel møblering såsom bløde stole, tæppe og puder, der gør det muligt for ham at skifte læsestilling

4. FYSIOLOGISKE PRÆFERENCER (mad og drikke, bevægelse, tid på dagen)

Behovet for mad og drikke samt for bevægelse, varierer i høj grad fra elev til elev, og kan påvirke evnen til at læse. Eksempelvis koncentrerer visse elever sig mere og læser bedre, når de kan spise en mellemmad eller tage noget at drikke, mens de læser og visse elever kan kun sidde afslappet og læse i kortere tid. Især har drenge, oftere end piger, en tendens til at have behov for at bevæge sig og skifte læsestilling. Tidspunktet på dagen har også betydning. Mens nogle mennesker bibeholder det same energiniveau hele dagen, oplever de fleste højdepunkter og tidspunkter for lavt blus. Sædvanligvis koncentrerer folk sig bedre og lærer lettere, når energien er i top.

Søren svarer, at han ikke bryder sig om at spise eller drikke, når han læser. Han kan lide at læse i cirka 10 minutter, hvorefter han må op og bevæge sig, og han foretrækker at læse om aftenen.

Anbefalede undervisningsstrategier:

De følgende strategier er designet til at hjælpe Søren med at fokusere, slappe af, og nyde læseoplevelsen.

Følgende tiltag bør om muligt inddrages:

Tillad Søren at læse i korte perioder, samt strække og bevæge sig, før læsningen genoptages; indret et uformelt læseområde med tæpper, puder, og/eller bløde stole, fremstil lister over læsematerialer, der interesserer Søren, og som han kan læse hjemme, og tal med Søren om, hvorfor han ikke bryder sig om at læse i løbet af dagen.

5. ANBEFALEDE LÆSEMETODER

Elever med mange perceptuelle styrkesider er i stand til at lære at læse ved hjælp af mange forskellige læsemetoder. For elever med perceptuelle vanskeligheder, er det imidlertid specielt vigtigt at bruge læsemetoder, der passer til deres indlæringskanaler. De læsemetoder, der anbefales til Søren er i prioriteret rækkefølge:

Fernalds metode, bøger indlæst efter Carbo metoden® samt metoder, der gør brug af rollemodeller. Læsemetoderne er kort beskrevet nedenfor.

Se www.dlsi.dk for print af en mere detaljeret beskrivelse af samtlige læsemetoder.

Stærkt anbefalelsesværdige læsemetoder til Søren:

Fernalds metode (passer til en holistisk, taktil læsestil)

Ved hjælp af denne teknik skriver læreren et ord, som eleven ønsker at skrive fx. i en stil, med farvekridt på et stort kort (helst med håndskrift). Eleven læser ordet højt to til tre gange og følger samtidig ordets skriveretning med fingeren, hvorefter kortet vendes og ordet skrives ud fra elevens taktile hukommelse.

Anbefalelsesværdige læsemetoder til Søren

Bøger indlæst efter Carbo-metoden® (passer til en holistisk og forholdsvis visuel læsestil)

Mindre afsnit af historier af høj interesseværdi for eleven indlæses udtryksfuldt, “hakket op” i tekstbidder, og i langsomt tempo. Eleven lytter til indlæsningen, sædvanligvis 2 til 3 gange, samtidig med, at han følger med i teksten, og derefter læser afsnittet højt.

For yderligere information om denne metode, besøg www.nrsi/powerreading.com

Acceptable læsemetoder til Søren

Læsemetoder, der gør brug af rollemodeller (passer til en holistisk, visuel læsestil)

For alle læsemetoder, der gør brug af rollemodeller, gælder det, at en øvet læser læser for, mens begynderlæseren lytter og følger med i teksten.

Nogle effektive læsemetoder med rollemodeller er:

Fælleslæsning (læreren læser og peger på ordene, mens eleverne følger med);

Bøger indlæst efter Carbo-metoden® (beskrevet ovenfor)

Ekkolæsning (læreren læser en del af en historie højt. Derefter læser eleven afsnittet retur til læreren);

Korlæsning (to elever eller flere læser et tekstafsnit unison)

Parlæsning (to elever skiftes til at læse tekstafsnit).

Individualiseret læsemetode (passer til en holistisk, visuel læsestil)

Denne metode er en struktureret for selvstændig stillelæsning. Hver elev læser i stilhed læsematerialer efter eget valg i cirka 15 – 30 minutter, enten dagligt eller nogle gange om ugen. I disse perioder afholder læreren korte individuelle samtaler med eleverne for dels at høre dem læse, dels at tale om indholdet af det læste.

Ikke anbefalelsesværdige læsemetoder til Søren

Helhedslæsemetode (passer til en holistisk, visuel, taktil læsestil)

Eleverne skriver og læser deres egne tekster. Nødvendige hjælpematerialer er tilgængelige for eleverne (fx lette ordbøger og kasser med ord til at skrive efter).

Bemærk: Fernalds metode og helhedslæsemetoden ligner hinanden, men Fernalds metode giver mere taktil forstærkning.

Fonemmetoden (passer til en stærkt analytisk, stærkt auditiv læsestil)

Eleverne undervises i bogstaver og deres lyde, der sammensættes til at forme ord. De anvendte bøger indeholder de bogstaver, som eleverne har lært. Eleverne opfordres til at afkode ukendte ord uafhængigt af hinanden.

Orton-Gillingham metoden (passer til en stærkt analytisk, stærkt auditiv, taktil læsestil)

Denne metode gør i høj grad brug af taktil forstærkning af en stærkt struktureret form for systematisk, intensiv fonemundervisning.

Lingvistisk læsemetode (passer til en stærkt analytisk, stærkt auditiv læsestil)

I denne metode undervises ved hjælp af ord grupper, mønstre eller “ord familier” (fx må, få, slå, tå). Der anvendes bogmaterialer, der indeholder de indlærte ord og mønstre.

Ordbilledmetoden (passer til en forholdsvis holistisk, stærkt visuel læsestil)

Forinden eleverne læser en tekst, indlæres de ubekendte ord, der optræder i historien. Eleverne opfordres til at afkode ukendte ord ved nøje at se på ordets form samt det tilhørende billede samt holdepunkter i konteksten.